

MIJN OOM EMILE

Beroemde en beruchte Gentenaars zijn er met dozijnen geweest. Ze zijn gekend en worden regelmatig aan ons herinnerd al dan niet met de nodige luister.

Daarnaast zijn er talloze andere Gentenaars geweest die, zoals de meesten van ons, gewoon dag in, dag uit hun leven geleid hebben naar best vermogen. Dit leven wordt beïnvloed door factoren zoals de omgeving waarin wij opgroeien, de tijd waarin wij leven, de opvoeding die wij genieten...

Het is misschien nuttig al deze “gewone” burgers die ons vooraf gingen in de tijd te gedenken.

Over zo een “doodgewone” mens, Emile Hendricx, wil ik u iets vertellen. Emile werd te Gent geboren op 10 januari 1866 als oudste van 6 kinderen. Hij was mijn grootoom, de broer van mijn grootmoeder langs moeders zijde. Wij woonden bij hem in, in een rijhuis nabij St-Pietersstation. Wij, dat waren mijn ouders, ik en mijn grootmoeder Marie Victoire. Emile’s vader was geboren in 1832 en moet een zekere zin voor humor gehad hebben want hij noemde zijn zoons Emilius, Nestor, Archilles en Hector, zijn dochters Irma en Marie.

Emile in werkkledij

Emile is beginnen werken, ik vermoed op 15-jarige leeftijd, zijn beroep was Behanger-Garnierder of zoals wij in Gent zeggen “Tapessier”.

Zijn eerste werkgever was de firma Rysenaer in de Burgstraat. Begonnen in 1881, zou hij bij dezelfde werkgever blijven tot in 1946. Neen, dat is geen drukfout. Hij heeft 65 jaar voor dezelfde baas gewerkt. Geen sprake dus van vervroegd pensioen of brugpensioen!

Waaruit bestond zijn werk?

Vroeger, en zeker tot in de zestiger jaren, was het de gewoonte dat de mensen thuis overleden en niet in een ziekenhuis of ouderlingenhoeve. Voor de plechtige begrafenis werd dan in het huis van de overledene een rouwkapel opgesteld, met in het midden de lijkstaf, en familie, kennissen en vrienden konden aldus een laatste groet brengen.

Zo een rouwkapel kon heel omslachtig zijn met veel zwarte gordijnen en kandelaars.

Aan de buitendeur werd een “markieze” gemonteerd, ook zwarte gordijnen met zilveren motieven en mooi gedrapeerd.

Het was onze Emile zijn werk zo een rouwkapel te gaan opbouwen.

Dit gebeurde de dag zelf van de

begrafenis en moest dus “operationeel” zijn voor dag en dauw. Dan maar om 5 uur ‘s morgens opgestaan en met de volgeladen stootkar optrekken! Geen auto dus. In het beste geval was dat met paard en kar als de plechtigheid in Melle of Deurle gebeurde. En in alle weersomstandigheden!

Soms moest zelfs nog het lijk gekist worden! Dat is geen aangename taak! Als men een lijk dat al een paar dagen in een niet gekoeld lokaal verplaatst dan

komen uiterst onaangename geuren vrij!

Het was dan ook normaal en de goede gewoonte dat die mannen een flinke “dreupel” aangeboden werd om terug op hun positieven te komen.

Een volgeladen stootkar duwen is een zware taak. Gelukkig zijn er op de terugweg genoeg herbergen om uw dorst te lessen en te helpen terug thuis te geraken. Het gebeurde dan ook meer dan eens dat Emile flink aangeschoten thuis kwam. Tot grote ergernis van zijn zuster Marie, die niet aarzelde om hem dan de levieten te lezen.

Gelukkig bestonden nog geen “Wodka”-controles!

Voor vele gelegenheden werd beroep gedaan op de firma Rysenaer: stoelen zetten bij manifestaties: honderden houten plooiestoelen mooi op een rij!

Ook voor de versiering van de feestpaleizen in het Citadelpark - bvb. bij de Floraliën - kwam Emile in actie. Lange gekleurde doeken werden aan en tussen ijzeren gebinten vastgemaakt. De specialiteit van onze behanger-garnier-

Emile Hendricx met mevr. Rysenaer

der was dan staande boven op zijn ladder, zonder er van af te komen, van de ene naar de andere paal te zwieren!

Emile zijn idool was ongetwijfeld zijn bazin Mevr. Wed. Rysenaer! Zij had bij het overlijden van haar echtgenoot de zaak overgenomen en, voor een vrouw was dat in die tijd toch ongewoon. Voor haar zou Emile door het vuur gegaan zijn.

Emile kon dus goed overweg met een “drupke”. ‘s Avonds bestond zijn eten uit een stapel boterhammen met een flinke laag “smout” besmeerd en dat alles doorgespoeld met een grote kop straffe koffie. Gevolg: flinke nachtmerries. Hij had zowat een standaarddroom die steeds

3 maart 1952 - Feest in de Burgstraat

eindigde met de kreet “Marie, Marie, muurd! muurd! Hij had een krachtige stem die tot 3 huizen verder te horen was, maar de geburen kenden Emile en bleven bij dit hulpgeroep rustig doorslapen.

In 1946 op 80-jarige leeftijd besloot hij dan toch maar te stoppen met werken en thuis te blijven.

In de vroege winteravonden, in het schemerdonker en na het maken van mijn huiswerk zat ik rustig naast nonkel Emile en luisterde naar de verhalen van de vervlogen jaren die hij soms wel kwijt wou. De mondelinge overlevering was hier in volle actie. Zo vertelde hij mij dat zijn vader geweten had hoe de boeren met riek en zeis optrokken tegen het bouwen van “den ijzeren weg” die door hun land zou trekken omdat die stoomtrein hun koebeesten van de schrik zou doen doodvallen. Mondelinge overlevering van 3 generaties.

Als tijdverdrijf had hij zijn dagelijkse krant en zijn pijpje of soms een sigaar of een sigaretje.

In 1952 werd hem dan het arbeidersteken toegekend van de Kroonorde met gouden palmen! Er werd feest gehouden bij zijn werkgever in de Burgstraat. Aanwezig waren o.a. volksvertegenwoordiger C. Struyvelt en burgemeester E. Claeys.

Als geschenk kreeg hij een mooie zetel.

Emile voelde zich daarna alleen, zijn zuster was overleden, evenals de meesten van zijn tijdgenoten rond hem, enkel jongere mensen zoals ik, die naar wilde muziek op de radio luisterden!

Emile was levensmoe. Hij overleed op 21 december 1955, 20 dagen voor zijn 90e verjaardag. Dit was leven!

Gwijde van Gent
Januari 2005
